

Idrottspolitiskt program

FÖR STOCKHOLMS LÄNS KOMMUNER

Antaget av förbundsmötet 27 oktober 2021

Förord

Liberalerna ska gå i bräsch för en idrottspolitik som främjar social gemenskap, inkludering, glädje och folkhälsa. För Liberalerna är idrottsrörelsen en viktig del av civilsamhället. Idrotten bidrar påtagligt till förbättrad folkhälsa och till förbättrad inlärning i skolan. Idrotten förenar människor med olika social bakgrund och förmår att bygga broar mellan människor. Idrottsrörelsen har en stor inneboende och till stora delar outnyttjad potential, vilket vi inte minst bör ta vara på för att motverka ohälsa och segregation.

I september 2020 biföll förbundsårsmötet en motion författad och insänd av 17 liberaler runt om i 14 av länets kommuner. Motionen föreslog att ett idrottspolitiskt program tas fram eftersom ett aktuellt sådant saknades. En arbetsgrupp tog under 2021 fram ett förslag som, efter ett rådgivande medlemsmöte i april 2021, fastställdes i ett förbundsmöte i oktober 2021. Arbetsgruppen har bestått av:

Peter Edholm (ordförande), Solna
Nicole Forslund, Haninge
Bo Källström, Huddinge
Peter Ahlström, Stockholm
Hanna Wistrand, Stockholm
Amelie Tarschys Ingre, Lidingö
Sekreterare Johannes Ängessved/Tobias Berg

Programmet är avsett att användas som utgångspunkt för lokala idrottspolitiska program i respektive kommun. Det behöver då anpassas till lokala förhållanden. Se det som ett smörgåsbord med delar som man kan välja från eller som en inspirationskälla.

De flesta idrotter kan utövas endast om det finns ändamålsenliga anläggningar med tillräcklig kapacitet. Dessa anläggningar tenderar att tas in i stadsplaneringsprocesserna för sent eller att helt utebli. Därför ägnar vi kapitlet ”Anläggningar och stadsplanering” åt dessa frågor.

En ständig utmaning är att idrotten (både anläggningar och föreningsstöd) enligt kommunallagen inte tillhör de lagstadgat obligatoriska saker en kommun måste tillhandahålla. Det gör att finansieringen ofta blir otillräcklig och oförutsägbar. Kapitlet ”Finansiering” resonerar om denna utmaning.

Kapitlet ”Regional samverkan” handlar om att både Liberalerna och länets kommuner behöver ha ett regionalt perspektiv i vissa frågor. Det gäller inte minst tillskapandet av vissa idrottsanläggningar där kommunerna behöver bli bättre på att samarbeta och samordna sig. Liberaler runt om i länet kan i det sammanhanget gå före, samordna sig och ta kommunövergripande initiativ.

Kapitlet ”Idrott i skolan” lyfter de viktiga aspekterna med idrott och rörelse i och i anslutning till skolan.

I kapitlet ”Rörelse i vardagen” förs resonemang om lekplatser, utegym, spontanidrottsplatser m.m. som möjliggör för medborgare att röra på sig också utanför ramen för organiserad idrott.

Slutligen har vi i ett avslutande kapitel samlat övergripande perspektiv som ”Jämställdhet, trygghet och tillgänglighet”.

Inledning

Det idrottspolitiska programmet för Liberalerna i Stockholmsregionen har som övergripande mål att så många invånare som möjligt ska vara fysiskt aktiva, både som barn och som vuxna - i enlighet med Folkhälsomyndighetens riktlinjer.¹

Möjligheter till gemenskap, rörelse och en rik fritid är en angelägenhet för hela samhället. Idrottsprogrammet syftar till att tydliggöra vilken viljeinriktning och utveckling vi vill se på idrotts- och friluftsområdet. Programmet riktar sig till kommuners förvaltningar, nämnder och bolag som på olika sätt bidrar till möjligheterna för att vara fysiskt aktiva hela livet. Detta arbete ska ske tillsammans med föreningsliv, övriga civilsamhället, näringsliv och andra aktörer som på olika sätt arbetar med idrott och fysisk aktivitet.

Programmet behandlar i första hand de områden som är mest väsentliga ur ett kommunalpolitiskt perspektiv. En viktig skillnad görs mellan folkhälsopolitik, i meningen att stimulera ökad fysisk aktivitet i alla former, och idrottspolitik, som ska främja idrottande i förening, elitidrott, anläggningsbyggande mm.

De allra flesta kommuner prioriterar insatser för barn och ungdomar. Syftet är att försöka etablera goda motionsvanor i tidig ålder för att förbättra folkhälsan. Det är även det här programmets utgångspunkt. Det är däremot angeläget att hänsyn tas även till de vuxna generationerna i det kommunala arbetet.

Folkhälsan är inte jämlik eller jämställd. I korthet är flickor mindre aktiva än pojkar och barn med utländsk bakgrund eller med lägre socioekonomisk status är mindre aktiva än genomsnittet. Personer med funktionsnedsättning är också mindre aktiva än de utan funktionsnedsättning. Detta program har ambitionen att särskilt öka den fysiska aktiviteten i dessa grupper.

Det talas vanligtvis om tre olika former för att få barn och ungdomar att vara fysiskt aktiva: föreningslivet, annan organiserad träning (vanligtvis gym och gruppträning) samt spontanidrott. Detta program har förslag för alla tre formerna. Även för vuxna är det de vanligaste formerna, men med en förskjutning i deltagande från föreningsliv mot spontanidrott och gym/gruppträning.

Politiska beslutsfattare, såväl nationellt som lokalt, har i stor utsträckning vänt sig till föreningsidrotten för att försöka lösa problem med inaktivitet i olika befolkningsgrupper. Det har påverkat föreningslivets självständighet och bidragit till att många idrottsföreningar alltmer blivit utförare av barnverksamhet i mycket unga åldrar. Detta har lett till minskat deltagande och engagemang i tonårsgruppen och på sikt en försämrad rekryteringsgrund för unga ledare samt en risk för urgröpt rekrytering till idrottslig specialisering.

Detta har lett till en förskjutning i vad en idrottsförening förväntas vara, från medlemsstyrd organisation med högt deltagande till mer av kund/leverantör-förhållande där föräldrar lämnar sina barn på en aktivitet och "köper en tjänst".

1

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/106a679e1f6047eca88262bfdcbeb145/riktlinjer-fysisk-aktivitet-stillasittande.pdf>

Även det socioekonomiska utanförskapet har cementerats de senaste decennierna. Följden är att befolkningen mycket förenklat skulle kunna delas upp i en insidergrupp och en outsidergrupp, där individer i den senare gruppen aldrig, eller sällan, finner en plats i föreningslivet. Flera kommuner försöker på olika sätt finna lösningar som når dessa individer. Denna situation kan inte kommunerna själva förändra, utan det kräver en noggrann analys och tydliga åtgärder från staten och från Riksidrottsförbundet. Detta program har dock förslag som kan påverka kommunernas ansvar för folkhälsan i rätt riktning, oavsett om staten tar sitt ansvar eller inte.

Anläggningar och stadsplanering

Anläggningar och ytor för idrott, motion och rörelse är en självklar förutsättning för att människor ska kunna idrotta och vara fysiskt aktiva. Dessa platser är förutom en plats att vara aktiv på, en plats som möjliggör möten mellan människor och därför måste de vara både trygga och välkomnande. Men framför allt måste de finnas.

Idrottsanläggningar kommer inte till av sig själva. De är utrymmeskrävande, vilket är en utmaning i en region där markpriserna är höga och idrotten ska konkurrera om utrymme med bostäder, kontor, kommersiella lokaler, parker och annan infrastruktur. Dessutom medför idrottsanläggningar ofta kommunala investeringar som ska konkurrera med andra kommunala verksamheter om budgetutrymmet. Alltför ofta medför detta att anläggningar och ytor för idrott, motion och rörelse tas in i stadsplaneringen i ett för sent skede eller inte alls.

För att råda bot på detta måste vi jobba målinriktat i hela processen i all dess steg:

1. Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen (RUFSS 2050)
2. Kommunernas översiktsplaner.
3. Detaljplaner och bygglov.
4. Kommunala regeringsprogram, verksamhetsplaner och budgetar.

RUFSS 2050 innehåller nio övergripande prioriteringar. Där står det att ”En hållbar stadsutveckling tillgodoser olika aspekter och kvaliteter av en god livsmiljö, till exempel gröna värden, kultur, plats för lek och idrott med mera.” Vidare står det att kommunerna behöver ”Planera för och avsätta mark för samhällsservice, aktiviteter, organiserad och spontan idrott samt skolgårdar och lekplatser.”

Liberalerna i Region Stockholm och i länets kommuner ska se som sin uppgift att ständigt påminna om och driva på i dessa frågor så att behoven tillgodoses. I regionen kan det handla om det fortsatta arbetet med RUFSS och om regional samverkan. I kommunerna handlar det om översiktsplaner, detaljplaner och bygglov. Om en kommunal översiktsplan inte tillräckligt väl beskriver idrottens behov så kan en separat idrottsplan vara lösningen.

I detta ska vi verka för flexibla anläggningar och innovativa lösningar (där man t.ex. utnyttjar möjligheten till tredimensionell fastighetsbildning), samverkan med kommersiella aktörer och mellan kommuner.

- **Få in idrotten, anläggningar och spontanidrotten tidigt i stadsplaneringen.**
Redan i kommunernas översiktsplaner behöver man få med detta, liksom i den fleråriga långtidsbudgeten. Både mark och investeringsmedel behöver reserveras.
- **Uppmuntra rörelse och motion vid stadsbyggnad.**
För att underlätta för fler att röra på sig oftare bör exempelvis stigar, skid- och joggingspår, säkra gångvägar till skolan, cykelbanor, utegym, skateboardramper och liknande ges plats i stadsbyggnaden.
- **Kollektivtrafiknära anläggningar.**
Anläggningar bör i så stor utsträckning som möjligt byggas i nära anslutning till kollektivtrafik, för att vara tillgängliga för så många som möjligt.

- **Flexibla idrottsanläggningar.**
När idrottsanläggningar byggs bör de utformas flexibelt så att de kan användas för många olika ändamål och av så många som möjligt.
- **Idrotters olika anläggningssituation.**
Analysera olika idrotters behov av anläggningar för att identifiera var behoven är störst och hur kommuners resurser används bäst.
- **Möjlighet till motion vintertid.**
Fler belysta skidspår ökar möjligheten till motion och rörelse även under vintertid. Fler sådana bör anläggas.
- **Privata investeringar i idrottsanläggningar.**
I många fall kan det vara möjligt att hitta privata aktörer som vill gå in och göra investeringar i idrottsanläggningar. Sådana initiativ bör Liberalerna ställa sig positiva till.
- **Utbyggnation av skolor och idrottshallar.**
Utbyggnation av skolor och idrottshallar bör samordnas, så att såväl skola som föreningsidrott får bra förutsättningar att nyttja hallen.
- **Idrottsanläggningar ska vara tillgängliga.**
Detta gäller både för deltagare och för publik med funktionsnedsättning.

Finansiering

Liberalerna verkar för goda möjligheter till ett aktivt liv och för att idrottsföreningar och andra aktörer inom idrott och hälsa ska ha goda förutsättningar att verka för rörelse och bättre folkhälsa. Där är goda och förutsägbara ekonomiska villkor en förutsättning.

Vissa verksamheter har behov av ekonomiskt stöd från det offentliga, som barn- och ungdomsverksamheter och verksamheter som riktar sig till personer med funktionsnedsättning. Elitverksamhet och verksamheter för vuxna bör bära sig själva ekonomiskt och bör inte erbjudas ekonomiskt stöd från det offentliga.

Det statliga LOK-stödet (lokalt aktivitetsstöd) och kommunernas stöd till idrott och rörelse är två viktiga verktyg som det offentliga har för att verka för att forskning och rekommendationer följs och för att stimulera att barn provar på olika idrotter.

LOK-stödet kan sökas av idrottsföreningar som är anslutna till något av de specialidrottsförbund som tillhör Riksidrottsförbundet och vars verksamhet riktar sig till deltagare i åldern 7–25 år, samt till personer med funktionsnedsättning från 7 års ålder och uppåt. Kommuner kan stödja idrottsföreningar och verksamheter ekonomiskt genom ekonomiska bidrag och subventioner på lokalhyror.

För oss liberaler är det självklart att idrott och rörelse, som leder till bättre hälsa, aldrig får bli en klassfråga. Barn och ungdomar ska ha goda möjligheter till ett aktivt liv oavsett socioekonomisk bakgrund.

- **Anläggningar är ett medel för att främja barn och ungdomars rörelse.**
Vilka anläggningar som tillgängliggörs och vilka resurser som läggs på dessa under olika säsonger styr möjligheten för föreningarna att bedriva barn- och ungdomsverksamhet.
- **Skattemedel ska gå till rätt saker.**
Skattemedel kan användas för att stötta idrott och rörelse för barn och unga och personer med funktionsnedsättning. Elitverksamhet och verksamheter för vuxna bör klara sin egen finansiering och hållas åtskild från barn- och ungdomsverksamheten.
- **Långsiktighet i ekonomiska stöd.**
Liberalerna vill se långsiktighet och förutsägbarhet i det offentligas stöd till idrotten.
- **Det ska vara lätt att göra rätt.**
I många kommuner ansvarar olika delar av kommunens förvaltning för olika delar av idrottsfrågorna, såsom förvaltningar för kultur, idrott, fritid, fastigheter, trafik och miljö. För att främja förutsägbarhet och minska krånglet bör kommunerna arbeta för att hitta goda former för samverkan mellan kommuner och föreningar och för att erbjuda en väg in vid bidragsansökningar och i frågor som rör anläggningar.
- **Lika förutsättningar för lagidrotter och individuella idrotter.**
LOK-stöd och kommuners motsvarande stöd är utformat efter lagidrotterna och gynnar därför dem indirekt. Det offentligas ekonomiska stöd till idrotten bör utformas så att alla idrotter behandlas likvärdigt.
- **Uppmuntra unga att prova flera typer av idrott.**
Styr möjligheten för barn att prova flera olika sporter genom LOK-stödet. Anpassa efter rekommenderad ålderstrappa hur många träningar per vecka en förening får hålla för en viss åldersgrupp. Överstiger föreningen detta får de inget LOK-stöd för de överskjutande träningarna. Ett annat sätt är att ordna utlåning och återbruk av idrottsutrustning där kostnaden annars kan bli en hämmande faktor för hushållen.
- **Likvärdiga villkor för olika idrotter.**
Föreningar inom vissa idrotter behöver hyra lokaler och anläggningar av privata aktörer, vars hyror är i snitt 30% högre än kommunala hyror. För att olika idrotter ska ha lika förutsättningar bör offentliga stöd utformas med särskild hänsyn till olika idrotters förutsättningar.
- **Elitidrotten måste i högre grad finansiera sin egen verksamhet.**
De aktörer inom elitidrotten som kräver utbyggnad av befintliga och nya arenor för egna intressen ska bidra till finansieringen av dessa investeringar.
- **Privata initiativ ska uppmuntras.**
Många företag och föreningar är beredda att bidra till utbyggnad och drift av anläggningar. Det ska välkomnas. Det ideella engagemanget inom idrotten berikar och medverkar till att erbjuda meningsfulla aktiviteter. Föreningarna ska uppmuntras att skaffa intäkter genom att driva

näringsverksamheter i de kommunala anläggningarna. Kommunerna ska inte konkurrera med privata verksamheter som gym och kaféer.

- **Det ska vara lätt att boka tider i idrottshallar.**
Bokningssystemen ska underlätta för föreningar och privatpersoner att boka lediga tider.

Regional samverkan

Olika aktiviteter och idrotter har olika stora upptagningsområden. Inom varje stads- eller kommunedel bör det finnas möjligheter till spontan rörelse och lek. Då handlar det om skolgårdar, multiplaner, utegym och liknande. Inom varje kommun bör finnas tillräckligt med anläggningar för exempelvis bollsporter (både inomhus och utomhus), isidrotter, simning och löpträning.

Sedan finns andra typer av idrotter och anläggningar som måste ha, eller fungerar bäst om de har, större upptagningsområden. Det kan vara idrotter som kräver väldigt kostsamma anläggningar (som bandy inomhus, simhopp eller ridsport) eller sådana som har få utövare eller specifika anläggningsbehov och därför behöver större upptagningsområde som exempelvis skytte, motorsport eller fäktning.

Här behövs samordning mellan länets kommuner. Dels för att kartlägga behoven och dels för att samverka för att få bättre balans mellan utbud och efterfrågan i länets olika delar.

Liberalerna runt om i länet ska upprätthålla en god dialog med de aktörer som har kompetens och möjlighet att samordna. Det kan vara FSKF (Föreningen Storstockholms kultur- och fritidschefer), tjänstepersoner inom regionens och kommunernas förvaltningar, Riksidrottsförbundet med dess specialidrottsförbund och specialidrottsdistriktsförbund eller lokala paraplyorganisationer. Liberaler runt om i länet ska dessutom samverka inbördes och på så sätt bli en tydligare pådrivande kraft för idrottens förutsättningar.

- **Uppmuntra kommunal samverkan för fler anläggningar.**
Liberalerna ska verka för att utöka samverkan för gemensamma anläggningar över kommungränserna. Använd den modell som FSKF har tagit fram för ändamålet.
- **Sträva efter att samordna regelverk med närliggande kommuner.**
Det kommunala självstyret hindrar att vi regionalt beslutar om enhetliga taxor, föreningsstöd och andra villkor för föreningslivet. Närliggande kommuner kan dock samråda för att i större utsträckning närma sig varandras positioner.
- **Främja det lokala utbudet genom regionala överenskommelser.**
Bejaka lösningar för föreningar med säte i en kommun som fyller en funktion för invånare i grannkommunen. Det ökar mångfalden av idrotter i varje kommun.
- **Stärk den liberala samordningen för att skapa starkare lösningar för invånarnas bästa.**
Bilda ett regionalt nätverk för våra representanter i idrotts- eller fritidsnämnder för att stärka positionen inom det idrottspolitiska området.

Idrott i skolan

Barn och unga som idrottar presterar och mår generellt bättre i skolan än de som inte idrottar. Att i tidig ålder väcka intresse för ett aktivt liv är viktigt för att människor ska fortsätta vara fysiskt aktiva hela livet. Därför vill Liberalerna satsa på mer idrott under skoltid men också förbättra möjligheten till att fler barn och unga stannar kvar inom idrottslivet en längre tid i livet.

Idrott och fysisk aktivitet förbättrar både koncentrationsförmågan och ökar individens kreativitet, sömn och inläring. Idrott och motion bidrar inte bara till förbättrad fysisk hälsa, det stärker även det psykiska välmåendet.

Att alla ska kunna idrotta oavsett vem du är eller var du kommer ifrån är ett centralt element i den liberala idrottspolitikerna. Den ideella idrottsrörelsen betyder mycket för samhället och det är tillsammans med idrottsrörelsen som förutsättningarna för att fler barn och unga ska ha tillgång till en aktiv och fysisk skolgång förbättras.

- **Skolan är en av de viktigaste arenorna för att motverka segregation inom idrotten bland barn och unga.**
Barn och unga spenderar en stor del av sin vakna tid i skolan. Där befinner sig alla barn, både de som är aktiva inom föreningslivet men också de barn som inte är det. Därför är skolan en av de viktigaste arenorna för att få fler barn att idrotta och röra på sig. Skolan har en unik möjlighet att jämna ut skillnader i deltagande bland olika grupper.
- **Väl planerade förskole- och skolgårdar.**
Vi äter sämre och rör på oss för lite. Till följd av det ökar livsstilssjukdomar. Det är oroande ur ett folkhälsoperspektiv och för den enskilde individen. Därför måste nya förskole- och skolgårdar planeras väl så att de är attraktiva, tillgängliga och inbjudande till fysisk aktivitet både under och efter skoltid.
- **Grundlägga motionsvanor och ökad kunskap om hälsa i samband med fysisk aktivitet.**
Idrott och rörelse förbättrar såväl den fysiska som den psykiska hälsan. Skolan har därför en nyckelroll i att öka barns och ungas kunskaper om hälsa och fysisk aktivitet.
- **Mer rörelse utanför schemat**
Fysisk aktivitet förbättrar elevernas koncentrationsförmåga och inläring. Lärare bör uppmuntras att bryta lektionen för en rörelsepaus när eleverna blir ofokuserade. Skolor bör uppmuntras att arbeta med aktiva raster genom t ex att fritidshemmens personal bemannar olika stationer på skolgården med olika aktiviteter som tex dans, basket, boll-lek mm som eleverna lätt kan delta i.
- **Effektiva och flexibla bokningsmöjligheter av idrottshallar**
Skolornas idrottshallar måste vara tillgängliga för barn och unga även utanför skoltid. Det innebär att föreningslivet och privatpersoner på ett effektivt sätt bör kunna boka och ha tillgång till lokalerna när de inte nyttjas av skolan. Såväl tidiga morgnar som eftermiddagar och helger.

- **Uppmuntra till effektivt nyttjande av idrottslokaler**
Om skolor får hyra gymnastikhallar per timme minskar sannolikheten att hallarna bokas fler timmar än vad skolorna behöver och istället kan bokas av idrottsföreningar efter skoltid. Det spar pengar för skolorna och frigör halltider för föreningarna.
- **Samverkan mellan skola, fritids och föreningsliv**
Skola, fritidshem och fritidsgårdar är arenor där barn och unga finns och genom ökad samverkan mellan idrottsföreningar, skola och fritidsgårdar kan barn och unga som idag står utanför föreningslivet ges bättre förutsättningar till idrott och rörelse.
- **Möjlighet att kombinera idrott och studier i gymnasiet**
För ungdomar med höga idrottsambitioner är samverkan mellan skola och föreningslivet grundläggande för att det ska fungera. Elever inom idrottsakademier återinvesterar ofta tid i föreningsidrotten och fungerar som förebilder för många barn och unga som håller på med idrott. Därför har Liberalerna en positiv syn på idrottsakademier och idrottsgymnasium.
- **Simkunskaper och trafiksäkerhet**
Det är särskilt viktigt att skolbarnen lär sig simma redan på lågstadiet för att minska risken för olyckor. För att barnen ska kunna få den hälsosamma vanan att cykla till skolan och fritidssysselsättningar är det också viktigt att de får tillräckligt med undervisning i trafiksäkerhet.
- **Tillgång till obokade hallar**
Med stöd och samordning från kommunen kan idrottsföreningar få tillgång till annars outnyttjade tider i idrottshallar efter den schemalagda skoldagen men innan det organiserade idrottslivet normalt börjar sina aktiviteter.

Rörelse i vardagen/spontanrörelse

Vi äter sämre och rör oss mindre och livsstilssjukdomarna ökar. Det är mycket oroande både ur ett folkhälsoperspektiv och för den enskilde individen. Människan har blivit allt mer stillasittande och den traditionella idrottsrörelsen har allt svårare att få ett ökat deltagande, inte minst bland barn och unga. En del av den ojämlika hälsa som finns i samhället beror på skillnaderna i hur olika fysiskt aktiva människor är. För Liberalerna är det viktigt att insatser sätts in där behoven är som störst.

En ökad vilja hos människor att träna och vara fysiskt aktiva på sitt sätt utifrån sina egna villkor är något som ökat över tid. Människan vill i större utsträckning bestämma själv när och hur de ska idrotta och motionera. Med en hälsosammare livsstil och mer motion i vardagen kan välfärdskostnader komma att minska på sikt.

Genom att möta efterfrågan på spontan rörelse i vardagen bidrar det till att fler individer kan leva ett fysiskt aktivt liv. Liberal utgångspunkt är att alla ska kunna idrotta och motionera utifrån sina förutsättningar. Alla individer ska ha möjlighet att ta del av fysisk aktivitet i vardagen.

- **Planera för lekplatser, utegym och spontanidrottsplatser tidigt i stadsplaneringen**
Det ska vara lätt att röra på sig i vardagen. Barn kan ofta inte ta sig särskilt långt från sin bostad

och det är viktigt i stadsplaneringen lägga in ytor för lek och rörelse nära hem och skola.

- **Utforma utegym även för äldre**

Vid utformningen av utegym ska även äldres behov av rörelse finnas med.

- **Attraktiva idrottsplatser, lekplatser och utegym**

Ytor för spontan och egenorganiserad aktivitet ska stimulera till möten mellan olika människor i olika åldrar och med olika bakgrund.

- **Idrottssvaga områden**

Vid investeringar av spontanidrottsplatser bör idrottssvaga områden främjas för att skapa större möjlighet för fler människor som idag står längre ifrån ett idrottsrikt liv att vara fysiskt aktiva.

- **Samverkan med föreningslivet**

Genom att involvera idrottsföreningar vid investeringar samt av drift och skötsel av spontanidrottsplatser ökar möjligheten att fler individer kommer i rörelse, vilket förbättrar folkhälsan i sig och även breddar basen för rekrytering till idrotten.

- **Säkra gång- och cykelvägar**

Se till att det finns ett väl utbyggda gång- och cykelbanor så att barn och vuxna kan ta sig säkert till skola och arbete och inte behöver använda bil.

- **Uppmuntra föräldrar att arrangera gåtåg**

Istället för att många föräldrar ska köra sitt/sina barn till skolan bör föräldrar uppmuntras att gemensamt ta ansvar för de barn som bor nära varandra att gå tillsammans till skolan genom så kallade gåtåg. Genom att barnen går till skolan får de rörelse och motion på morgonen, vilket förbättrar koncentrationen i skolan och trafiken runt skolorna minskar.

Jämställdhet, trygghet och tillgänglighet

Förutsättningarna för att utöva idrott ska vara jämlika för flickor och pojkar, för kvinnor och män, för yngre och äldre samt för personer med olika bakgrund eller med någon funktionsnedsättning. Traditionellt har manligt idrottande premierats och fått större offentligt stöd, vilket vi behöver vara observanta på i kommunerna. Men vilket kön majoriteten av idrottsutövarna har inom en viss idrott ska inte påverka det offentliga anslaget. Statistik för utnyttjandet av idrottsanläggningar ska fortsatt redovisas nedbrutet på kön.

I fördelning av anläggningstider bör parasporten prioriteras särskilt högt.

Idrottsaktiviteter ska vara trygga och fria från kränkande behandling och från ensidig eller överdrivet hård träning. Kommunerna bör kräva av lokala idrottsföreningar att de är medlemmar i och följer beslut, riktlinjer och rekommendationer från de egna specialidrottsförbunden, att de jobbar aktivt med värdegrundsarbete och att de har rigorösa rutiner för att förebygga, upptäcka och reagera på kränkningar, mobbning och trakasserier. Varje kommun kan med fördel överväga att inrätta en egen visselblåsarfunktion som komplement till de rutiner som idrottslivet själva har.

Våld och hot i samband med idrottsevenemang är oacceptabelt. Alla ska deltaga ska kunna känna sig trygga. Stockholm har idag problem med supportertragedier, otrygghet i samband med matcher och brottslighet som är kopplad till idrott och matcher. Arbetet mot supportertragedier måste ha hög prioritet och bedrivas i nära samverkan med föreningarna och polisen.

Det ska vara möjligt också för den som har en funktionsnedsättning att på lika villkor delta, både som aktiv idrottsutövare och som publik, i idrottslivet. Det kräver särskild omsorg när man utformar anläggningar och omkringliggande infrastruktur men också i fråga om bemötande, marknadsföring och bidragsregler.

- **Vem använder idrottsanläggningarna och vilka anläggningar saknas**

Traditionellt sett har kommuner investerat i, och drivit idrottsanläggningar samt spontanidrottsytor som använts av pojkar och män i betydligt högre utsträckning än i sådana som använts av flickor och kvinnor. Kommunerna bör kartlägga och analysera framtida investeringar i idrottsanläggningar ur ett jämställdhetsperspektiv. Idrottsanläggningar ska anläggas och utformas med tanke på tillgänglighet oavsett om du är utövare, tränare, medföljande förälder eller publik.

- **Fördelning av resurser mellan idrotter och inom föreningar**

Fördelning av träningstider ska vara rättvis. Fördelningen ska ske mellan idrotter men även inom föreningar. Idag ser vi att herrlag/killag får ”bättre” tider tidigt på kvällarna medan flick- och damlag får ”sämre” tider sent på kvällarna. Fördelning av ekonomiska och materiella resurser inom föreningar bör också ha ett jämställdhetsperspektiv.

- **Uppmuntra pojkar och flickor att pröva fritidsaktiviteter som inte är könstypiska**
Genom riktade bidrag kan vi uppmuntra föreningar och även utövare att pröva idrotter eller kulturarrangemang utanför traditionella könstypiska mönster. Ett exempel kan vara att ishockeyföreningar börjar satsa mer på flicklag medan konståkningsföreningar försöker locka pojkar. Statistik över aktiviteter finns genom föreningarnas LOK-stödsansökningar eller hos kulturskolans kursregister.
- **Inför ett utbildningsbidrag för föreningar som stimulerar jämställd idrott**
Styrelse, tränare, föräldrar bör genomgå Riksidrottsförbundets utbildningar i jämställd idrott. Föreningarnas ekonomiska resurser är begränsade och ett sätt att få fler att gå dessa utbildningar kan vara att införa ett kommunalt bidrag som täcker kursavgiften.
- **Sexuella övergrepp eller kränkningar ska inte förekomma inom föreningar.**
Det ska inte vara tillåtet att fälla kränkande kommentarer eller andra skällsord i ett omklädningsrum eller på en läktare. Det ska vara nolltolerans mot ”locker-room talk”. Kommunerna ska ha en dialog och ett nära samarbete med idrottsombudsmannen som ansvarar för Riksidrottsförbundets visselblåsarfunktion. Det ska finnas krav på föreningar att ta in registerutdrag för sina ledare eller andra personer som är nära barn och ungdomar. Föreningar som inte uppfyller detta ska nekas aktivitetsstöd från kommunen.

